

Živeti je zame Kristus (4) – Najbolj nadnaraven razlog. Notranja svoboda

Povzetek postave, ki se glasi
»ljubi Boga bolj kot vse stvari in
bližnjega kakor samega sebe«,
ni katerakoli zapoved. Ljubezni
ni mogoče zahtevati in Bog nas
k temu vabi šele potem, ko je
človeku pokazal svojo
neskončno dobroto in skrb.

4. Jan. 2022

Na začetku svojega oznanjevanja v nazareški sinagogi prebere Gospod pred navzočimi neki odlomek iz preroka Izaija: »Duh Gospodov je nad menoj, ker me je mazilil, da prinesem blagovest ubogim. Poslal me je, da oznanim jetnikom prostost in slepim vid, da pustim zatirane na prostost, da oznanim leto, ki je ljubo Gospodu« (Lk 4,18-19; Iz 61,1-2). In potem ko zvije knjigo v obliki zvitka, izjavi: »Danes se je to Pismo izpolnilo, kakor ste slišali« (Lk 4,21).

Jezus se tako ljudem predstavi kot osvoboditelj – osvoboditelj, ki človeka osvobaja predvsem tega, kar omejuje notranjo svobodo: slepota nevednosti, sužnost greha, hudičevo zatiranje. Zares, v njegovem oznanjanju neredkokdaj omenja svobodo in osvoboditev tistih, ki hodijo za njim: »Če ostanete v moji besedi, ste resnično moji učenci. In spoznali boste resnico in resnica vas bo osvobodila« (Jn 8,31-32).

Med prvimi kristjani je bilo navzoče globoko in radostno zavedanje o svobodi. Jezus je bil zanje Odrešenik. Ni jih osvobodil enega jarma zato, da bi jim naložil nekega drugega, marveč je prelomil vse vezi, ki so jim onemogočale živeti življenje v polnosti. Ta polnost, ki je sedaj postala nekaj mogočega, se razodeva v veselju, ki je vladalo v njihovem življenju. »Zmeraj se veselite,« jih spodbuja sv. Pavel, »neprenehoma molíte. V vsem se zahvaljujte: kajti to je božja volja v Kristusu Jezusu glede vas« (1 Tes 5,16-18).

V začetku Bog ustvari človeka kot gospodarja stvarstva. »Véliki Oblikovalec je našo naravo izdelal kot neke vrste orodje, primerno za kraljevanje; in da bi človek temu povsem ustrezal, ga je obdaril ne le z odlikami na duši, temveč tudi na samem liku telesa. Duša tako odseva svojo vzvišeno kraljevo dostojanstvo [...] zaradi dejstva, da nikogar ne

priznava za gospodarja in dela vse po lastnem nagibu. Ona, z lastnim hotenjem, kot sama svoj gospod, obvladuje samo sebe. Kdo drug razen kralja se še lahko ponaša s to lastnostjo?«^[1]

Zaradi greha je človek pahnjen v sužnost, toda Bog ga dviga z upanjem na prihodnjo rešitev (prim. 1 Mz 3,15). Njegova želja po tem, da bi nas odrešil, se na primer pokaže, ko svoje ljudstvo osvobodi egiptovskega suženjstva ter mu obljubi deželo, ki jo bo sicer moralo še osvojiti, vendar bo to kot božji dar predvsem obljubljena dežela, kjer ga bodo lahko svobodno častili. »Jaz sem Gospod, tvoj Bog, ki sem te izpeljal iz egiptovske dežele, iz hiše sužnosti« (2 Mz 20,2). Nato še doda: »Ne imej drugih bogov poleg mene!« (2 Mz 20,3). Ravno na ta način Bog svojemu ljudstvu izroči zapovedi dekaloga, kot pogoje za to, da bi bil človek resnično svoboden in ne bi ponovno

zapadel v sužnost. Bog se noče vsiljevati kakor tiran, ampak želi svoje ljudstvo privedi do tega, da ga bo moglo svobodno sprejeti kot Gospoda.

To dejstvo, da Bog stavi na svobodo, je mogoče razumeti, če prva zapoved, na kateri po Jezusovih besedah stoji postava in preroki (prim. Mt 22,40), ni nič drugega kot ljubezen: ljubiti Boga nad vsemi stvarmi in bližnjega kakor samega sebe (prim. Mt 22,37-39). To namreč ni katerakoli zapoved. Kaj drugega je mogoče zaukazati ter človeku naložiti z močjo in prisilo. Ljubezni pa ni mogoče terjati na ta način. Bog kot nekdo, ki ljubi, jo hoče šele po tem, ko je razodel svojo ljubezen do izvoljenega ljudstva, šele po tem, ko mu je na mnoge načine izkazal svojo naklonjenost in skrb. Kajti k resnični ljubezni je mogoče samo vabiti, treba jo je pridobiti, ker je lahko samo sad svobode. Da pa bi jo odkrili in se

pustili dotakniti tej Ljubezni, je neizogibno treba »spodbujati notranjo svobodo, ki nas vodi k temu, da počnemo stvari iz ljubezni«. ^[2]

Čut za svobodo

Ravno zato, da bi ga mogli ljubiti zares, nas je Bog ustvaril kot svobodna bitja. Takšni smo v njegovih očeh in takšni smo mu vseh. To nam je težko razumeti, ker ljudje ne znamo ustvarjati svobodnih bitij. Kvečjemu izdelujemo avtomate, ki izvršujejo to, za kar smo jih zasnovali, ali pa posnemamo svobodo tako, da proizvajamo naprave, ki delujejo naključno; nismo pa sposobni izoblikovati nečesa, kar bi se moglo samostojno odločati. Ravno to pa je Bog storil z nami, ko nas je ustvaril in ko nas je odrešil greha, ki je omejeval našo svobodo.

Biti svoboden ne pomeni na prvem mestu to, da nas ne določa ali pogojuje nekaj zunanjega, temveč

pomeni biti zmožen stati za svojimi dejanji in svojimi odgovori. Zato gre svoboda z roko v roki z odgovornostjo. Biti svoboden pomeni biti sposoben odgovoriti in torej resnično ter v polni meri vzpostavljati dialog z drugimi osebami, predvsem pa z našim Stvarnikom.

Zato svoboda ni nekakšen dodatek, lastnost, brez katere bi lahko šli dalje in še naprej bili to, kar smo. Svoboda, ki jo Bog hoče za nas, je resnična in tako globoka kakor naša bit.

Priznanje svobode je za človeško bitje velik napredek: »Strast do svobode, zahteva po njej s strani ljudi in narodov, je pozitivno znamenje našega časa. Priznati svobodo vsake ženske in vsakega moškega pomeni priznati, da so osebe: gospodarji svojih lastnih dejanj in odgovorni zanje, ter zmožni usmerjati svoje življenje.«^[3]

Bog nas ima rad takšne, kakršni smo, ker nas je ustvaril; hoče, da smo svobodni, ker nas ljubi zaradi nas samih, in zadovoljen je šele takrat, ko mu svobodno in ljubeče odpremo svojo intimnost: »Zaupaj mi, sin moj, svoje srce« (Prg 23,26). Tako razumemo, zakaj je tisti »ker se nam ljubi«^[4] za svetega Jožefmarija najbolj nadnaraven razlog za dobro dejanje; tisti razlog, v katerem se stikata skrivnost stvariteljske in odrešenjske ljubezni Boga ter pristen odgovor njegove ljubljene ustvarjenine, ki ga lahko prizna kot Očeta in zaupljivo sprejme voljo Njega, ki svojemu otroku lahko želi samo dobro.

Bog je našo usodo položil v naše roke. Seveda ne v smislu, da bi mogli z lastnimi močmi doseči to, kar ima za nas pripravljeno, pač pa zato, ker je od nas odvisno, ali se bomo obrnili k Njemu, ki nas more osrečiti.^[5] Priznanje te zmožnosti, da ljubimo

Boga svobodno, lahko v človeku sprva vzbudi strah. Toda če se *nam ljubi*, da mu rečemo »da«, potem nas ravno to prepričanje o naši svobodi navda z veseljem in upanjem. Kot božji otroci se čutimo varne v tolikšni meri, kolikor se hočemo opreti na Njega. Zato razumemo svetega Jožefmarija, ki je ob misli na svojo lastno poklicanost vzkliknil: »Ali vam ne vzbuja veselja ugotovitev, da je zvestoba v veliki meri odvisna od nas? Jaz sem navdušen, ko pomislim, da me Bog ljubi in da je hotel, da je njegovo Delo odvisno tudi od mojega odziva. In v užitek mi je, da mu lahko svobodno rečem: Gospod, tudi jaz te imam rad, lahko se zaneseš na mojo majhnost.«^[6]

Premišljevanje o naši svobodi nam pomaga utrditi naše življenje na dejstvu, da smo božji otroci. Nismo zamenljiv primerek. Naš odgovor je nenadomestljiv, ker smo bitja, ki jih

Bog ljubi s posebno ljubeznijo. Lahko pa izgubimo zavedanje o svoji svobodi, če je ne udejanjamo. V takšnem primeru bi bilo razumljivo, če bi se čutili vse bolj omejene in pogojene zaradi našega stanja duha ali zaradi okolja in to bi lahko zaznali celo kot prisilo. Tako se lahko porodi dvom, ali smo zares svobodni, ali se je za svobodo vredno truditi in kaj je njen smisel.

Toda kristjan ve, da svoboda ima smisel. Ne samo, da nismo omejeni z vezmi in da smo sposobni lastnih odločitev. Ni namreč dovolj, da je nekdo osvobojen in da lahko gre, kamor želi, če pri tem ne obstaja cilj, h kateremu bi se lahko usmeril, oziroma če tak cilj obstaja, vendar človek sploh ne ve, kako ga doseči. Bog pa nam ne daje samo sposobnosti, da se otresemo vsega, kar nas omejuje in zaslužnjuje, temveč pred nami odpira brezmejno obzorje, ki je na ravni naših

najglobljih hrepenenj. Namreč On, ki je našo svobodo ustvaril, nikakor ni omejitev za njeno udejanjanje: odpira nam možnost, da nenehno rastemo; kajti na ta način svobodna bitja posnemamo Boga, ki nam po našem stiku z njegovim edinorojenim Sinom daje priložnost, da v polnosti razvijemo svojo osebnost.

Resnična svoboda

Sveti Jožefmarija je svoje delo dojemal »kot nalogo, katere namen je seznaniti vsakega človeka s celoto zahtev njegovega življenja ter mu pomagati, da odkrije, kaj Bog konkretno pričakuje od njega, ne da bi to kakorkoli omejevalo sveto samostojnost in blagoslovljeno osebno odgovornost, ki sta značilni za krščansko zavest. Ta način dela in ta vir duha temeljita na spoštovanju presežnosti razodete resnice in na ljubezni do človeškega bitja. Lahko bi

dodal, da temeljita tudi na gotovosti o nedoločenosti zgodovine, odprti številnim možnostim, ki jih Bog ni hotel zapreti.«^[7]

Zato je razumljivo, da lahko za nekoga, ki Kristusa ne pozna in ki svojo svobodo vzame resno, to predstavlja pot za srečanje z Bogom; kajti na ta način se sproži iskanje, pri katerem se pokažejo možnosti našega položaja skupaj z očitnimi omejitvami. Vendar pa tudi nekdo, ki že ljubi Boga in ki se z njegovo pomočjo poglobi v to resničnost, lahko napreduje ter doseže še globlji in resničnejši stik z Njim.

Dostojanstvu božjih otrok je zadoščeno samo tedaj, ko se le-ti čutijo »svobodne kakor ptice«,^[8]

ko delajo to, kar resnično hočejo – celo takrat, ko jih tisto, kar hočejo, tako kot Kristusa vodi skozi ponižanje in podrejanje iz ljubezni. Ne gre torej zgolj za to, da bi ravnali *kot da bi* bili

svobodni. Če hočemo zares hoditi za Jezusom, moramo v sebi iskati tisti vir pristne svobode, ki je naše božje otroštvo, in skladno s tem ravnati, da bi tako dosegli svobodo duha, ki »je ta običajna zmožnost in drža, da delamo iz ljubezni, še zlasti pri prizadevanju, da bi sledili temu, kar Bog v vsakem trenutku pričakuje od vsakega posameznika«. ^[9]

Če se opremo na to svobodo, se bo to odražalo v naši spontanosti in iniciativnosti ter v tem, da ne pustimo strahu, da bi se nas polastil. Namreč pomanjkanje svobode se pogosto pokaže v naši nagnjenosti k temu, da bi ravnali iz strahu. O suženjskem strahu govorimo takrat, ko kdo zavrača greh iz strahu pred kaznijo. Ta strah je lahko začetek vračanja k Bogu, toda krščanskega življenja na njem ni mogoče graditi, kajti »kdor se boji, ni dosegel popolnosti v ljubezni« (1 Jn 4,18), in

mi moramo ravnati »kot tisti, ki bodo sojeni po postavi svobode« (Jak 2,12).

Strah se lahko pokaže na mnogih področjih našega življenja. Kdor se boji, je, četudi hoče dobro, osredotočen predvsem na zlo, ki mu želi ubežati. Kadar je torej gonilo našega ravnanja strah, se zlahka zakrknemo in se zapletemo do te mere, da se zameglijo resnični nagibi naših dejanj in dobrine, za katere si prizadevamo. Če pa ljubimo Boga, če ga hočemo ljubiti, nas on osvobaja strahu, kajti za tiste, ki ljubijo Boga, vse pripomore k dobremu (prim. Rim 8,28). To prepričanje prežene naše neutemeljene strahove in nam omogoča v polnosti okusiti svobodo božjih otrok ter delovati z veseljem in odgovornostjo.

Res je, da Bogu ne rečemo »da« enkrat za vselej. Smo časna bitja in svoj odgovor moramo v času obnavljati in krepiti. Ker smo

poklicani, da se odzovemo svobodno, išče Gospod v nas odgovora, ki bo vedno pristnejši. Včasih se celo zdi, da se skrije, zato da bi naša predanost postala svobodnejša in polnejša, da bi jo očistil zunanjih in priložnostnih nagibov, da njeno gonilo ne bi bil strah, marveč ljubezen. Ta okoliščina nas ne sme vznemiriti. Je povabilo k zvestobi, ki ni vzdrževanje nečesa, kar je bilo že storjeno, temveč veselo obnavljanje izročitve Bogu, ki želi v vsakršnih okoliščinah biti svobodna in nesebična. Zvestoba nas vodi k temu, da se k svojemu »da« vračamo pogosto, da bi ta odgovor postal polnejši in bi na njem gradili svoje notranje življenje, izhajajoč iz stičišča, v katerem se srečujeta božja milost in naša najgloblja intimnost.

Če se pogosto spomnimo, da nismo avtomatske naprave niti nagonu podvržene živali, temveč svobodna bitja z odprto prihodnostjo, ki je

odvisna od naše pobude, nam bo to pomagalo izstopiti iz anonimnosti in zaživeti življenje pred Bogom in pred ljudmi v prvi osebi, ne da bi na kogarkoli drugega prenašali odgovornost, ki jo takšno življenje prinaša. Tako bomo zmožni vzpostaviti z Bogom pristen dialog, osebni odnos, v katerem se bo lahko prekalilo resnično in globoko prijateljstvo. Kot sad tega prijateljstva z Bogom, bo naša duša prekipevala v nezadržni želji po prinašanju te božje ljubezni in tega čuta za svobodo vsem ljudem. In to se bo uresničevalo tudi s pomočjo prijateljstva, kajti »prijateljstvo samo je apostolat; prijateljstvo samo je dialog, pri katerem dajemo in prejemamo luč; pri katerem se porajajo načrti v skupnem odkrivanju obzorij; pri katerem se veselimo dobrega in se podpiramo v težavah; pri katerem nam je lepo, ker Bog hoče, da smo zadovoljni«. ^[10]

[1] Gregor iz Nise, *La creación del hombre*, 4

[2] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 14. 2. 2017, št. 8.

[3] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 9. 1. 2018, št. 1.

[4] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 17.

[5] »[...] dal pa mu je svobodno voljo, s katero se more obračati k Bogu, da bi ga ta osrečil. Kar namreč zmoremo doseči s pomočjo naših prijateljev, zmoremo na neki način mi sami« (Tomaž Akvinski, *Summa Theologiae*, I-II, q. 5 a. 5 ad 1).

[6] Sv. Jožefmarija, *A solas con Dios* (Na samem z Bogom), št. 324.

^[7] Sv. Jožefmarija, *Jezus prihaja mimo*, št. 99.

^[8] Sv. Jožefmarija, Pismo, 14. 9. 1951, št. 38.

^[9] F. Ocáriz, Pastirsko pismo, 9. 1. 2018, št. 5.

^[10] Prav tam, št. 14.

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/ziveti-jezame-kristus-4-najbolj-nadnaraven-razlog-notranja-svoboda/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/ziveti-jezame-kristus-4-najbolj-nadnaraven-razlog-notranja-svoboda/) (6. Avg. 2025)